

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 13 maart 2008

MEDITATIE

De zwijgende Borg voor de rechter

De Joden hebben Jezus overgegeven aan Pontius Pilatus de stadhouder en getuigden vele zaken tegen Hem. Matth. 27:13. Maar hoezeer ook de rechter Hem aangaande deze zaken onderzocht, Hij antwoordde hem niet. Zelfs niet op een enig woord.

Wie dit leest, die merke daarop: de zwijgende Jezus, gesteld voor de vierschaar! O, Hij had macht de aarde te scheuren en zo Zijn beschuldigers ter helle te doen nederdalen. Het was in Zijn vermogen al zijn beschuldigers achterwaarts ter aarde te doen vallen. Ook had Hij Pilatus op zo'n wijze kunnen antwoorden, dat deze Hem niets meer had durven vragen. Maar de Zoon des mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden. En daarom zwijgt Jezus geheel en al, zodat zelfs niet één enkel woord van verweer van Zijn lippen komt. O, hoe spreekt dit zwijgen! Welk een gezegend getuigenis gaat er van uit. Het is een Godverheerlijkend zwijgen, een borgtochtelijk zwijgen. Want Jezus stond niet slechts voor de wereldlijke rech-

Maar Hij antwoordde hem niet op een enig woord...

Mattheüs 27 : 14a

ter Pilatus, maar allereerst voor de rechterstoel Gods. De toegerekende schuld van de Zijnen maakte de plaatsbekledende Borg volkomen schuldig voor de vierschaar van de hoge Hemelrechter. Al de getuigenissen tegen Hem ingebracht waren wáár aangaande de Zijnen. En also ging de vloek der wet tegen Hem uit. Het vonnis van de drievoudige dood rustte op Hem. Het onkreukbare recht van de allerhoogste Majesteit eiste volkomen genoegdoening. O, wie zal kunnen uitspreken hoe bitter deze drinkbeker voor de Middelaar was. In onzegbaar zielelijden mocht Hij wel spreken, Ps. 31:13: "Ik ben uit het hart vergeten als een dode; Ik ben geworden als een bedorven vat." In allerdiepste vernedering, vol smart en smaad, werd Hij met de misdadigers gerekend. Het volk zou Barabbas verkiezen, en Jezus' kruisdood eisen.

Het heeft de duisternis liever gehad dan het licht, het heeft de Heere der heerlijkheid verworpen. Pilatus, die verdorven rechter, zou zichzelf onschuldig verklaren en Jezus ter kruisdood overgeven. De wrede en ruwe soldaten zouden Zijn rug doorploegen met hun gesels en Hem daarna bespotten. Maar, wie wist beter dan Sions Borg, dat 's Vaders raad dwars door de raad van de goddelozen heen werd vervuld? In al hun handelingen openbaart zich de heilige toorn van God de Rechter. Dit kromme rechtsgeding – het was aan de zijde Gods zo zuiver. Want eer dat God de zonde ongestraft liet blijven, heeft Hij ze gestraft aan Zijn Eigen lieve Zoon. En zie, daar buigt Jezus onder het recht van Zijn Vader als de zwijgende Borg. Hij is niet weder spannend en wijkt niet achterwaarts, Jes. 50:5. Nee, Zijn zwijgen is geen opstandig zwijgen of een vijandig zwijgen. Maar dat Hij niet antwoordde op een enig woord het is zijn toestemmend zwijgen: aanvaardend de straf der zonde. Zwijgend belijdt Hij: Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want Mijn volk heeft tegen God gezondigd. Zwijgend billijkt, lieft en verhoogt Hij 's Vaders recht: Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig. Ja, met dit zwijgen predikt Hij de Zijnen: Ik voor u, want gij hebt Mij arbeid gemaakt met uw zonden, gij hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden. O, hoe onpeilbaar diep heeft de Borg Zich willen vernederen! Hoe gans gewillig heeft Hij gezwegen, in onuitsprekelijke liefde: tot Gods eer en tot zaligheid der Zijnen. De zwijgende Jezus in de vierschaar Gods - daar hebt u het Evangelie van de heerlijkheid en majesteit van Zijn priesterlijke overgave. We lezen dat Pilatus zich over Jezus' zwijgen zeer verwonderde, Matth. 27:14b. Beter had hij Hem te voet kunnen vallen en aanbidden. Maar hoevelen reeds, van geslacht tot geslacht, hebben zich over Jezus verwonderd, zonder Hem ooit te kennen en te benodigen. En hoe is het met u? Menigmaal reeds is u een lijdende en stervende

Inhoud

86e jaargang

Nr. 24

- 1 De zwijgende Borg voor de rechter
- 2 Momentopnamen uit de vervolgzitting van de Generale Synode 2007 (5)
- 4 Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) (1): Zijn leven
- 5 Het curatorium van de Theologische School
- 6 Uit de bibliotheek
- 7 Lessen uit de kerkgeschiedenis: Christus' omgang met Zijn bruid
- 8 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

Jezus gepredikt. Is de zwijgende Borg te Gabbatha voor u ooit geworden tot de schoonste aller mensenkinderen? Weet u van de onderwijzing vanuit het Woord over Jezus' gangen van vernedering? Dan weet u ook dat zonder de openbaring van Gods recht de Middelaar geen waarde kan verkrijgen. Hij, Die Pilatus niet antwoordde op een enig woord! Die zich voor goddelozen in het gericht heeft gesteld, met de misdadigen is gerekend. Voor goddelozen, die met een openstaande schuld over de wereld gaan, en zich al onbekeerder en ellendiger waarnemen. Een verloren adamskind, dat niet meer bidden kan en geen ademtocht meer ontvangt. Het gaat met alles op de dood aan, en er is geen ontkoming meer. Hun opstandig spreken verstomt. Met hun vuile klederen gaan zij zwijgend hun weg: een toestemmend zwijgen. Op alle zaken die tegen hen getuigd worden, antwoorden zij niet met een enig woord. Een sprekend zwijgen. Ik zal des HEEREN gram-schap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd. Welgelukzalig de ziel die mag buigen onder het recht, en God de eer geeft: Gij zijt rechtvaardig in Uw richten, als Gij mij straft en te gronde laat gaan. Welgelukzalig, want: dan zal Jezus niet zwijgen maar vrijspraak eisen. Dan is de Vader geen gestrenge Rechter meer, maar openbaart Hij Zijn eeuwige liefde in het vrijverklaren van de zondaar. Dan ook houdt de wet geen vervloeking meer tegen de zondaar over. Ja, wie zal dan nog beschuldiging inbrengen tegen de uitverkore-

nen Gods? Om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade door de verlossing die in Christus Jezus is. Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave! De Zoon des mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden. En gij, zult gij, reizend voor eigen rekening, eenmaal geheel verstommen? Zal het eenmaal aan u vervuld worden dat ge op duizend vragen niet één zal kunnen antwoorden? Hij, Die nu nog roept: Wendt u naar Mij toe - zal Hij

alsdan zeggen: Ga weg van Mij? O, dat de bede van de hoofdman over honderd uw bede zij: Spreek slechts één woord. Eén woord in zaligmakende kracht. Eén woord om niet. Opdat ge leerde spreken en zwijgen zoals het Hem behaagt. Ja, opdat ge Hem zou leren kennen, Die in al Zijn spreken en zwijgen een volkomen Zaligmaker is, en de Zijnen tot eeuwige schuldenaars van vrije genade maakt.

Barneveld,

ds. C. Hoghem

5

Momentopnamen uit de vervolgzitting van de Generale Synode 2007

Tegen de middag van donderdag 31 januari begon de synode met de bespreking van een geheel nieuw onderwerp: de eerste rapportage van de Commissie Structuur Deputaatschappen, die op 13 september 2007 was ingesteld. De instelling hing samen met een instructie van de Particuliere Synode Zuidwest om de mandaten van de diverse deputaatschappen en sectie zondig te herzien. Dit leidde tot een nadere bezinning op het functioneren van de deputaatschappen, die te maken hebben met een voortdurend groeiende stroom van informatie, toenemende vergaderduur en werkdruk.

Over feiten en een spanningsveld

Kwam op de eerste zittingsdagen het begrip 'Boezemsingelgevoel' tot stand, deze keer waren er ook enkele nieuwvormingen: het 'parapludeputaatschap' dat gebruik maakt van de parapluconstructie. Een voorbeeld is het Deputaatschap Algemene Kerkelijke Zaken met een aantal secties en een stichting onder zich. De secties en de stichting vormen in dit geval samen met het deputaatschap de parapluconstructie. Is zo'n constructie wenselijk?

Uit het rapport bleek dat er op dit ogenblik 17 deputaatschappen zijn. Daarbij zijn 152 personen betrokken.

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portkosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Naast of onder de deputaatschappen functioneren nog 22 commissies. Sinds 1980 neemt het aantal deputaatschappen niet meer toe. Het aantal commissies is sinds 1990 niet meer toegenomen.

Bij deze vorm van kerkregering doet zich een spanningsveld voor. Zonder deputaten kan er in de periode tussen twee generale synoden – drie jaar – niets gebeuren. Anderzijds bestaat het gevaar, dat de deputaatschappen zich ontwikkelen tot te sterke kerkelijke bestuurscolleges, die eenmaal door Hugo de Groot tussenregenten werden genoemd. De kerkrechtgeleerde H. Bouwman signaleerde dat in dit spanningsveld niet te veel taken bij dezelfde persoon moeten worden gelegd.

Evenwichtige spreiding

In dit verband stelde ouderling A. Waaijbergen (Veen) voor, dat de commissie ook zou nadenken over de procedure om kandidaat-deputaten voor te dragen. De praktijk leert dat veelal dezelfde personen in beeld komen. Dat is niet altijd wenselijk. Kan er niet gezocht worden naar een andere mogelijkheid? Ds. P. Mulder, voorzitter van de commissie, was blij met deze opmerking. Vroeger lette het moderamen op een evenwichtige spreiding bij de kandidaatstellingen, maar nu laat het moderamen zich daarmee niet meer in. Het bleek dat de vraag van ouderling Waaijbergen bij veel synodeleden leefde. Zo wees ds. G.J. van Aalst (Klaaswaal) erop, dat deze problematiek mede samen hangt met het feit dat de synode de deputaten benoemt in twee gescheiden stemmingen: een voor de primus-deputaten en een voor de secundus-deputaten. Hij drong erop aan dat het moderamen deze taak weer ter hand zou nemen, ook al is er nog geen eindrapport van deze commissie. De synode verleende aan het moderamen het mandaat om zich in adviserende zin met de deputaatschappen te verstaan.

Inventarisatie van vragen

Vervolgens vond een inventarisatie van vragen plaats. Ouderling K. Karels (Veenendaal) vroeg zich af waar de commissie de verschillende bonden plaatst. Maken die deel uit van het onderzoek of blijven die buiten beschouwing? Ds. C. Neele (Lisse) wees erop dat ook het werk onder Israël en het diaconaat aanleiding kunnen geven tot instellen van een deputaatschap. Ouderling C.

Vonk Noordegraaf (Hoofddorp) vroeg zich af of een deputaatschap de uitvoerende taken kan delegeren, zodat er sprake is van tijdwinst. De preses zag graag een bespreking van de voor- en nadelen van de parapluconstructie. Andere afgevaardigden drongen aan op een grondige doordenking van de kerntaak van een deputaatschap. Ds. Mulder zei toe dat de commissie zich over de aangedragen vragen zal buigen. Op de vervolgzitting van maart 2008 zal een tussenrapport worden uitgebracht. De vergadering ging akkoord met het voorstel van de commissie om een afgeronde rapportage uit te brengen aan de Generale Synode van 2010.

“De notitie werpt een dam op tegen een al te gemakkelijke praktijk. De doop wordt niet bediend op grond van medelijden. Er moet sprake zijn van juridische garanties.”

Over de rechtsverhouding tussen kerkenraad en predikant en het statuut

De synode boog zich vervolgens over de stukken die het Deputaatschap kerkrecht op tafel had gelegd in een aanvullende rapportage. Ze werden in een vrij hoog tempo behandeld en met veel waardering aanvaard. De synode besloot allereerst een passage toe te voegen aan de modelberoepsbrief, waarbij wordt beklemtoond dat het bij de rechtsverhouding tussen kerkenraad en beroepene niet gaat om een arbeidsovereenkomst. Deze verhouding in een kerkelijke rechtsverhouding van geheel eigen aard (sui generis). Een afgevaardigde merkte terecht op, dat hiermede de schijn voorkomen wordt van de predikant als pseudo-werknemer.

Vervolgens sprak de Generale Synode op voorstel van het deputaatschap uit welke regelingen en besluiten behoren bij het kerkelijke statuut van de gemeenten, dat gegrond is op de Bijbel als Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid. Van dit statuut maakt deel uit de Dordtse Kerkorde met een drietal aantekeningen. Deze aantekeningen hebben betrekking op de definitie van het huwelijk, de vertegenwoordigings-

bevoegdheid van kerkelijke lichamen en de toekenning van de bevoegdheid tot het instellen van rechtspersoonlijkheid bezittende kerkelijke lichamen. Verder behoort tot het statuut de eveneens door deze synode aanvaarde publicatie *In goede orde*. Die uitgave vervangt het boek 'In orde', dat daarmee zijn geldigheid heeft verloren.

Over het dopen van pleegkinderen en het radicaal van emerituspredikanten

De Particuliere Synode Zuid-West had in een instructie het dopen van pleegkinderen aan de orde gesteld. Het deputaatschap bood op verzoek van de synode een notitie over dit onderwerp aan. De predikanten C.A. van Dieren en C. Hogchem gaven aan dat zij moeite hebben met het dopen van pleegkinderen. 'Men doorbreekt daarmee de lijn met de natuurlijke ouders. Een pleegkind blijft een andere naam dragen, en is daarmee principieel een ander kind dan een geadopteerd kind'. Andere afgevaardigden accentueerden dat de doop alleen kan worden bediend aan pleegkinderen wanneer aan bepaalde garanties voor de christelijke opvoeding is voldaan. Dat is het geval als het pleegkind bij rechterlijke uitspraak blijvend aan de pleegouders is toegewezen. In andere gevallen moet de pleegzorgsituatie in overeenstemming zijn met de Nederlandse wetgeving op dit punt. Ook moet het hulpverleningsplan aangeven dat het kind in het pleeggezin zal blijven tot de volwassenheid. Ds. G.J. van Aalst vatte het algemene gevoelensamen: 'De notitie werpt een dam op tegen een al te gemakkelijke praktijk. De doop wordt niet bediend op grond van medelijden. Er moet sprake zijn van juridische garanties. De notitie is een nadere uitwerking van het onder ons bestaande beleid bij het dopen van adoptiekinderen'. De synode aanvaardde vervolgens de notitie.

Een instructie van de Particuliere Synode-Zuid was aanleiding dat de Generale Synode het deputaatschap ook had gevraagd om een notitie over het radicaal - ambt en ambtsuitoefening - van emerituspredikanten. Het voorstel luidde dat eventuele noodzakelijke kerkelijke handelingen met betrekking tot het radicaal worden verricht door de gemeente en de classis waartoe betrokkene op dat moment als lid behoort. Dat geldt ook voor een eventueel nood-

zakelijke tuchtoefening, waarbij de deputaten art. 49 DKO zijn betrokken. Dit voorstel werd vrijwel zonder bespreking aanvaard.

Over het ambtsgeheim

In verband met een instructie van de Particuliere Synode-Oost had de Generale Synode tijdens de eerste zitting besloten om het Deputaatschap Kerkrecht ook te vragen om een advies over het ambtsgeheim. Dit advies bestond uit een algemene uiteenzetting en een 'Handreiking voor ambtsdragers met betrekking tot de ambtelijke zwijgplicht in relatie tot het verschoningsrecht'. In een toelichting schetste ds. W. Silfhout, lid van het deputaatschap, de stand van zaken. Het is algemeen geaccepteerd dat een predikant niet gedwongen kan worden tot spreken. Hij valt immers onder het begrip 'geestelijke' in de wet. Op grond van bepaalde uitspraken kan worden gesteld dat het verschoningsrecht ook voor een ouderling is aanvaard. Of dit recht ook geldt voor een diaken die functioneert als hulpouderling staat niet vast. Wij staan dat wel voor, maar of de rechter deze opvatting accepteert zal nog moeten blijken. Na een brede discussie besloot de Generale Synode om de *Handreiking* te aanvaarden met dien verstande, dat twee opmerkingen uit de bespreking daarin nog zullen worden verwerkt. De eerste is dat de ambtsdrager zelf bepaalt of iets geheim moet worden gehouden. De tweede is dat bij een oproep van een ambtsdrager om te getuigen voor de rechter het aanbeveling verdient om advies in te winnen bij een advocaat van eigen kerkelijke richting.

Een nieuwe uitgave van de DKO

Na de middagpauze kwam het laatste stuk dat het Deputaatschap Kerkrecht had toegezonden in bespreking. Het betrof een nieuwe uitgave van de Dordtse kerkorde met toelichting, die geschikt is voor hedendaags gebruik. De tekst van de DKO zelf is vergeleken met de in 1620 te Utrecht bij Salomon de Roy uitgegeven gedrukte tekst en op sommige onderdelen ook met de in 1627 verschenen Latijnse tekst.

De uitgave bestaat uit drie delen: de tekst van de DKO zelf, voorzien van verklarende voetnoten, historische toelichtingen op diverse artikelen van de kerkorde en opmerkingen over de hedendaagse praktijk. De Generale Synode stemde in met het

voorstel van het deputaatschap, dat deze publicatie geen bijzondere kerkelijke status krijgt, maar door het deputaatschap op eigen gezag wordt uitgegeven. Belangstellende kerkenraadsleden en gemeenteleden kunnen hierin veel informatie vinden. De voorzitter sprak de dank aan de vergadering uit aan het adres van ouderling G.D. Pas (Gouda), die zich binnen het deputaatschap in het bijzonder voor het gereedmaken van deze uitgave had ingezet.

De synode besloot verder de nu ter beschikking gekomen tekst van de

DKO als zodanig te autoriseren als een geldig onderdeel van het kerkelijk statuut.

Bij de bespreking bepleitte ds. G.J.N. Moens (Meliskerke) met een verwijzing naar de tekst van artikel 68 van de DKO het belang van een blijvende, regelmatige catechismusprediking. De synode stelde vast dat dit onderwerp desgewenst via de kerkelijke weg ter tafel kan worden gebracht.

(wordt vervolgd)

Boskoop, ds. M. Golverdingen

DIETRICH BONHOEFFER (1906-1945)

Zijn leven

Veel lezers van De Saambinder zal de naam Bonhoeffer weinig zeggen. Met deze Duitse theoloog en zijn geestverwanten hebben onze gemeenten nooit contact gehad.

Bovendien werd hij vroeger wel als 'vrijzinnig' of tenminste als 'liberaal' bestempeld.

Of dat terecht is, is maar de vraag. Tegenwoordig schijnen zijn nog altijd verkrijgbare werken ook, naar verluid zelfs voornamelijk, in reformatorische kring te worden gelezen. Vandaar dat het nuttig kan zijn eens wat meer te schrijven over deze theoloog. Allereerst zal worden stilgestaan bij zijn leven. Vervolgens zal worden ingegaan op zijn opvattingen, om ten slotte de vraag te beantwoorden hoe we hem en zijn werk moeten waarderen.

Afkomst

Dietrich Bonhoeffer werd in 1906 geboren uit een welgestelde familie in het Duitse (tegenwoordig Poolse) stadje Breslau.

Als kind maakte hij de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog mee, waarin een broer en enkele andere familieleden omkwamen. Het riep bij de jonge Dietrich al vroeg gedachten over de eeuwigheid op. Hoewel in het gezin alleen zijn moeder kerkelijk meelevend was, koos hij voor een studie theologie, tegen de zin van zijn vader. Hij bestudeerde vooral de wer-

ken van Maarten Luther en Karl Barth. Beiden maakten blijvende indruk op hem. Voor en na zijn studie maakte hij reizen naar het buitenland, waar hij andere uitdrukkingen van het christelijk geloof tegenkwam. Daardoor werd hij gevormd tot voorstander van wereldwijde oecumene. Bonhoeffers hoge intelligentie blijkt onder meer uit het feit dat hij kort na het afronden van zijn studie de bevoegdheid kreeg colleges te geven aan de universiteit. Zijn sociale beweging komt naar voren uit het gegeven dat hij daarnaast koos voor pastoraal werk onder jongeren in een Berlijnse achterstandswijk.

De Bekennende Kirche

Inmiddels was Hitler in Duitsland aan de macht gekomen. Dietrich Bonhoeffer nam van begin af aan deel aan de oppositie. Hij wilde niet meegaan met de meerderheid van de Duitse kerk, die zich conformeerde aan het nazi-regime. Zijn opvatting van de kerk als het lichaam en het rijk van Christus verbood hem staatsinmenging in de kerk te accepteren. Als een van de weinigen had Bonhoeffer oog voor de positie van de Joden. Zijn diepste drijfveer daarvoor was dat Christus Zelf Jood was. 'Voor Zijn volk heeft de kerk het dan ook op te nemen,' zo schreef hij. Ook bij de kerkgenoten die zich verzetten tegen het nazisme, vond zijn verdediging van het Joodse volk echter geen weer-

Theologische School

Zo de Heere wil en wij leven zal het Curatorium van de Theologische School vergaderen op maandag 19 mei tot en met woensdag 21 mei. Deze dagen zijn bijzonder bestemd om de personen te horen die begeren toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School.

De God aller genade ontferme Zich over onze gemeenten in het Aanzicht van Sions Koning. Hij verleene ons uit Zijn volkomen Middelaarsbediening de hemelvaartsgeschenken van herders en leraars. Tot de uitbreiding en instandhouding van Zijn Koninkrijk kunnen de dienaren des Woords niet gemist worden! De grote Zender schikke ons toe, die van Hem verkoren en geroepen zijn tot deze onmogelijke maar zo heerlijke taak.

In het midden van ons mocht een gedurig gebed opgaan, tot het welzijn van Sion en voor de uitbreiding naar Zijn Koninkrijk. Van onze kant zijn er geen redenen, immers alles getuigt tegen ons. Maar naar het vrije van Zijn eeuwig welbehagen mocht God opstaan en Zich over Sion ontfermen.

Alleen die personen kunnen worden gehoord die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen.

Bij de aanmelding gelden de volgende voorwaarden:

- 1) degene die zich aanmeldt, is minstens één jaar belijdend lid

van onze Gereformeerde Gemeenten.

- 2) bij de aanmelding dient een door de kerkenraad verleend attest te worden ingesloten. Dit attest is aan de betrokkene persoonlijk overhandigd.
- 3) de schriftelijke aanmelding moet vóór zaterdag 26 april 2008 in het bezit zijn van de secretaris.

Aan de kerkenraad wordt een formulier toegezonden ter volledige invulling.

Aan de persoon, die zich heeft aangemeld, wordt een formulier toegezonden waarop de van belang zijnde persoonlijke gegevens door hem worden verstrekt.

Indien de gemeente vacant is, is het noodzakelijk dat de consulent aanwezig is op de betreffende kerkenraadsvergadering.

Op het formulier dient de mening van de consulent te worden weergegeven.

Genoemde formulieren dienen zo spoedig mogelijk aan de secretaris van het Curatorium te worden teruggezonden.

De betrokkene ontvangt tijdig bericht op welk adres en op welk tijdstip hij verwacht wordt om gehoord te worden.

Alle correspondentie moet worden gericht aan de secretaris van het Curatorium:

**Ds. M. Karens
Sigmondstraat 49
4251 ZA Werkendam**

De opdracht van de Heere van de oogst heeft ook nu niets aan kracht ingeboet.

"Zegt gijlieden niet: Het zijn nog vier maanden en dan komt de oogst?"

Zie, Ik zeg u: Heft uw ogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alrede wit om te oogsten."

Johannes 4:35

Laten wij dan de Heere van de oogst bidden dat Hij nog arbeiders in Zijn (!) oogst uitstote. Bij dit laatste woord schrijven onze kanttekenaren: 'dat is uitzende, hun door de kracht van Zijn Geest gewillig en bekwaam gemaakt hebbende'.

In deze oproep is begrepen het uitzien naar mannen die (na opleiding) als zendingspredikant mogen uitgaan. De nood dringt ook op de onderscheiden zendingsgebieden! Of zo het mogelijk zou zijn om te dienen onder het Joodse volk, de beminden om der vaderen wil. *"En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde zijn."*

De curatoren bevelen zich, met de docenten en de studenten bij de voortduur in uw aller voorbede aan. Bijzonder ook de rector ds. A. Moerkerken. De Heere verlene ons elkaars lasten te mogen dragen en alzo de wet van Christus te mogen vervullen.

Namens het curatorium:

Ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter
Ds. M. Karens, secretaris

klank. In 1934 werden de 'Barmer Thesen' opgesteld door de zogenaamde 'Bekennende Kirche'; de 'belijdende kerk'. Zij beleed daarin het recht van Christus als Heere van de Kerk en verzette zich daarom tegen (nazistische) overheidsinmenging. Over de Joden werd met geen woord gerept. Ook na de beruchte

'kristalnacht' bleef de Bekennende Kirche zwijgen over de misdaden tegen de Joden.

De Bekennende Kirche gaf aan Bonhoeffer de leiding over een van haar predikantenopleidingen. Hij gaf daaraan vorm met regels die herinnerden aan de moderne devotie. In die tijd schreef hij zijn bekendste werk,

Navolging. Deze titel was duidelijk een verwijzing naar het bekendste werk uit de moderne devotie: het ook door de nadere reformatoren gewaardeerde *De navolging van Christus* van Thomas a Kempis. Het werk werd internationaal een van de bekendste en invloedrijkste christelijke boeken van de twintigste eeuw.

Illegaal

Het seminarie werd kort daarop verboden. Eind 1937 zaten 27 van Bonhoeffers studenten in de gevangenis. Zelf vluchtte hij naar de VS. Maar zijn geweten knaagde. Hij voelde dat hij in Duitsland moest zijn en keerde na heel korte tijd terug. In Duitsland sloot hij zich bij het verzet aan. Begin 1943 verloofde hij zich, maar nog geen drie maanden later werd hij gearresteerd. Een zware tijd volgde. Hij overwoog zelfs zelfmoord, maar werd vertroost door het Schriftwoord 'mijne tijden zijn in Uw hand'. Gedurende zijn gevangenschap, die ca. twee en een half jaar duurde, correspondeerde hij intensief.

Een mogelijkheid om te ontsnappen wees hij af om zijn familie niet in gevaar te brengen.

In februari '45 werd Bonhoeffer van de gevangenis overgebracht naar een concentratiekamp. Op 8 april preekte hij op verzoek van medegevangenen. De geallieerde opmars was intussen te horen. Maar na de dienst werd hij meegenomen door twee SS-ers en in het washok met vijf anderen door ophanging ter dood gebracht. Het laatste bericht dat van hem naar buiten kwam, bestond uit de woorden 'dit is het einde; voor mij het begin

van het leven'. Zijn bekendheid was bij het bericht van zijn overlijden internationaal al zo groot, dat in Londen een herdenkingsdienst voor hem werd gehouden, die zelfs via de radio werd uitgezonden.

Waardering

Bonhoeffers leven overziend, is het geen wonder dat hij nog steeds aandacht trekt. Zonder twijfel was hij een moedig persoon, die zijn christelijke levensovertuiging in de praktijk bracht. Als iemand die met gevaar voor eigen leven vast wilde houden aan de heerschappij van Christus over de Kerk en zich in wilde zetten voor het leven en welzijn van zijn Joodse medemens, heeft hij velen geïnspireerd. Bonhoeffer is het voorbeeld van een Duitser die niet zei dat hij het 'nicht gewüss't' had, maar die van begin af aan het antichristelijke van Hitler en zijn naziregime doorzag en daar consequenties uit trok. Als zodanig verdient hij respect en waardering. Maar zijn daarmee zijn theologische opvattingen ook acceptabel? Daarop zal in een volgend artikel worden ingegaan.

(wordt vervolgd)

Kampen,

P.L. Rouwendal

te E. / Via A.J.B. te S. van Mevr. B. te B. / Via ds. M. Karens van Fam. v.d. Z. van Mevr. V.-K. / via ds. A.B. v.d. Heiden van Dhr. L. te B. / Via stud. Mulder van J. K. te R. en M.J. d. O. te C.a.d. IJ. / Via stud. Maljaars van Fam. J. H. te P. en K.K. namens de bibliotheekcommissie Geref. Gem. te G. / via kleindochter van mevr. G. S. te Z. / N.N. te A. / 325 boeken en 135 brochures van boekverkoop Cap. a.d. IJssel (Middelw.) / F.R. v.R. te R. / via ds. v. Aalst van N.N. te K. / via ds. F. Mulder van N.N. te W. / J.T. te T. / Via stud. Boeder van v.d. B. te D.H. en Mevr. v.d. B. te O. / Via Fam. de G. te Z. van H. te G. / Fam. C. A. te R. / W. K. te O. / via dhr. B. te M. uit het nalatenschap van C. v. R.

Nieuwe uitgaven zijn ontvangen: uit handen van dhr. A. Bel van **Uitgeverij Den Hertog te Houten**: Div. / Herdenk de trouw : Jubileumuitgave Geref. Gemeenten 100 jaar (ook voor de studenten). Ds. P. van Ruitenburg / Een mooie leeftijd : Brieven aan ouderen. Ds. P. van Ruitenburg / Vroeg zoeken : Brieven aan jongeren. Ds. H. Visser / Jeremia : Profeet tussen gericht en genade. Ds. D. Heemskerk / Zij Naam belijden : Over de belijdenis van het geloof. Kees Janse, Corien Nederveen / Gaat dan heen... : zending, een opdracht voor de kerk. P. Mourits, H. Natzijs / Deze ellendige riep en de Heere hoorde : Levensschets en brieven van ds. J.H. Koster. W.B. Kranendonk / Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten : Leven en werk van Bart Roest. Ds. A.A. Egas / Doorgrond mij en ken mijn hart : Over zelfbeproeving. W.J. Karels / Op Uw zaligheid wacht ik : Overdenkingen over de zegeningen van de zonen van Jakob. B. Hoogwerff / Uw hoop, Uw kudde woonde daar : Jansje Foruin en haar vriendenkring. B. Hoogwerff / Het vrome volk in U verheugd : Uit het gezelschapsleven. L.A. Kroon, e.a. / Geen blijvende stad : Jongeren en de hedendaagse cultuur. J.H. Mauritz, W. Visser / Stap voor stap : Geloofsbegrippen toegelicht voor jongeren. J. Durham / Opdat de bediening niet gelasterd worde : Over ergernis en verdeeldheid in het kerkelijk leven. W.B. Kranendonk / Hulp van God verkregen hebbende : Uit het leven van ds. J. Mijnders. Ds. P. van Ruitenburg / Even praten : Brieven aan kinderen. Ds. C. Harinck / De heilsorde : De rechtvaardigmaking. P. den Ouden / Liefde en trouw bij de Puriteinen. J.P. Neven / Uw gangen zo vol roem en eer. W.J. Karels / Gezichten en gerichten : Acht overdenkingen over de nachtgezichten van Zacharia. J. Mastenbroek / Met langheid der dagen verzadigd : Uit het leven van J.C. Heemskerk - van Rijn. Ds. A. Moerkerken / De strik brak los : Over het boek Esther.

Via J.H. Mauritz en P. Verweij van de

Uit de bibliotheek

Een visitekaartje achterlaten. De meesten van ons weten wel wat een visitekaartje is. Het betreft een kaartje met de naam van degene die dit aan u/jou overhandigt. Daarop staat meestal ook de naam, het adres e.d. van het bedrijf dat wordt vertegenwoordigd. Persoonlijk dacht ik dat dit iets is van de laatste 40 jaar en dat visitekaartjes voornamelijk worden uitgedeeld in het bedrijfsleven.

Dat ook predikanten een eigen visitekaartje uitdelen, was voor mij toch iets nieuws. Ds. P. van Ruitenburg reikte onlangs een heel speciaal visitekaartje aan. Niet een visitekaartje van hemzelf, maar een waarop met sierlijke letters staat gedrukt: *G.H. Kersten v.d.m. C.A. Kersten-Wisse*. Achterop het visitekaartje staan zelfs aantekeningen. Het betreft een overzicht van verschillende predi-

kanten die de gemeente van Meliskerke hebben gediend. Bovenaan staat: 'Ds. Kersten, Intrede Jesaia 40-1, Afscheid Filp. 2-16'. Helaas zijn de teksten niet even duidelijk leesbaar. Daaronder: 'Ds. Makenze (Makkenze, MB), Intrede Psalm 51-14, 15, Afscheid Jesaia 21-10, Ds. Verhagen Intrede Hooglied 8-12, Afscheid Deut. 30-19...'. Meestal worden visitekaartjes na een tijdje weer weggegooid, maar deze is al heel lang bewaard. Dit speciale visitekaartje zal in de vitrine van de bibliotheek een plekje krijgen om het nog een tijd te mogen bewaren als aandenken.

Naast genoemd visitekaartje zijn vele boeken, brochures en foto's ontvangen van: Fam. S., Fam. N.N. en Fam. O. te C.a.d.IJ. / Fam. G. A. te R. / N.N. / Ds. C. de Jongste te Tholen; Honderden foto's die gebruikt zijn voor zijn tweedelig boekwerk 'Wanneer ik voor U kniel' / Fam. M.

Christus' omgang met Zijn bruid

De Koning van de Kerk is nooit zonder onderdanen geweest en Hij zal nooit zonder onderdanen zijn. Dikwijls wordt door protestanten gedacht dat de Middeleeuwen geestelijk zo donker waren, dat er geen Godsvreze te vinden was. Die gedachte waren onze reformatoren niet toegedaan en ook wij moeten weten dat er toen, te midden van allerlei dwalingen toch godvruchtige mensen waren, die voor anderen tot zegen waren en door hun werken ook nu nog tot een zegen mogen zijn.

Bernard van Clairvaux, door Calvijn en anderen vaak geciteerd als 'Bernardus', mocht in de twaalfde eeuw in Europa het licht van het Evangelie soms helder doen schijnen. Op negentienjarige leeftijd wist hij als jong edelman zijn vrienden, een dertigtal jonge ridders, ervan te overtuigen dat ze hun leven niet beter konden besteden dan in de dienst van God. Voor hen betekende dat toen de gang naar een klooster. Het dal waarin dit gesticht werd, was tot dan toe onveilig gemaakt door een roversbende, maar het kreeg door de positieve invloed van dit klooster de naam, die de stichter ook meekreeg: 'Clairvaux', dat is: 'Lichtdal'.

Zowel de prediking als het leven - wat erg als dit niet samengaat! - van Bernard heeft veel invloed gehad op tijdgenoten. Men heeft hem wel in een hoog kerkelijk ambt willen aanstellen, maar hij wilde dit niet en bleef liever als abt van zijn klooster mediterend over zijn Bijbel, te mid-

den van de vogels en bloemen. Niet dat hij zich opsloot en de wereld ontvluchtte, want koningen, keizers en pausen vroegen naar zijn raad.

Als kind van zijn tijd heeft hij zich helaas opgesteld achter het houden van kruistochten. De paus vroeg hem de mensen op te wekken tot de tweede kruistocht, om de Mohammedanen te verhinderen Jeruzalem te veroveren. Dit is op een mislukking uitgelopen. Bernardus heeft de wil van de paus hier teveel vereenzelvigd met de wil van God; zo zien we dat Gods knechten dikwijls hun fouten hebben, opdat we ze niet heilig zullen verklaren. Dat heeft Rome wel gedaan en wie kent nu nog niet de naam van de 'St. Bernardshond'?

Beter is het aandacht te geven aan een blijvende erfenis die hij na mocht laten in zijn rijke geschriften. Hij schreef een boek over de zelfbeschouwing: *De Consideratione*. Ook in andere werken toonde hij de noodzaak te kennen dat Gods waarheid bevindelijk gekend moet worden. De verborgen omgang met God

door de gemeenschap met Christus was voor hem het hoogste goed. Dat blijkt ook in de 86 preken die hij over het Hooglied heeft nagelaten.

Bernardus was weliswaar geen reformator en zijn verering van kerk en paus ging veel te ver. Ook de wijze van Schriftuitleg was nog niet die van de Reformatie. Toch heeft de wijze waarop hij schreef over een doorleefd geloof onze hartelijke instemming. Ook toonde hij het genadekarakter van het Evangelie goed te kennen. 'Wat gij aan de verdienste toeschrijft, wordt aan de genade onttrokken,' schreef hij eens.

Tot slot een stukje uit een preek van Bernardus, met een boodschap die nog beleving mag zijn:

"Eens deed de Heere of Hij verder wilde gaan, om aan Zijn discipelen de bedde te ontlocken. Blijf met ons, want het is bij de avond. Op gelijke wijze handelt Hij nu nog met de gelovige ziel. Hij gaat voorbij om teruggehouden, Hij verwijderd Zich om teruggeroepen te worden. Want het eeuwige Woord is niet altijd onherroepelijk in ons; Het gaat en komt weder naar welgevallen; Het scheidt van ons in Zijn wijsheid en keert terug naar Zijn liefde. Zijn komen tot ons is vol geheimen en wonderlijk. Men voelt dat Het nabij is. Men herinnert zich dat het eenmaal nabij was. Soms ondervindt en verneemt men Zijn nadering vooruit, maar nooit kan men het ogenblik wanneer Het in ons komt en van ons heengaat bepalen."

Goes,

ds. C.J. Meeuse

Synodale commissie voor de herdenking v.h. honderdjarig bestaan v.d. Gereformeerde Gemeenten: Akta 1907-1959. Namens het **Bondsbestuur van de Vrouwenbond Geref. Gemeenten** van Mevr. J.M. Kaashoek-Kaashoek: N.J. Teerds / Gezag, ook nu!? Ds. C.A. van Dieren, e.a. / Noch koud noch heet! En; * Zestig jaar Vrouwenbond. * Aandacht voor Israël en Oekraïne. Ds. W. Visscher / Volhardende in de leer. Ds. A. Verschuure en ds. J. Veenendaal / Lijden in Bijbels licht : gelouterd door het lijden. Via dhr. M. Meijering van **De Wachter Sions:** Herdenkingsdienst : gehouden op 25 okt. 2006 t.g.v. het 50-jarig bestaan van de Geref. Gemeente in Ned. te Kruiningen. Ds. J. Roos / Uit de pastorie : Hoe wonderbaar is Uw getuigenis, deel 2.

Van **Uitgeverij De Banier te Utrecht:** M. Henry / De dagelijkse omgang met God (4^e herziene druk). J. Newton / Genade brengt me thuis. Van Mr. G. Moerdyk uit Portage, U.S.A.: Ds. M. Golverdingen; Vert. B. Elshout / Rev. G.H. Kersten : Facets of his life and work. Namens de medewerkers van onze **Jeugdbond:** J.H. Mauritz, W. Visser / Stap voor stap : Geloofsbe-grippen toegelicht voor jongeren (ook voor de studenten). Van auteur Kasper van Helden: Afstudeerscriptie : De pastoraal werker in de Gereformeerde Gemeenten. Van dhr. G. Jongsma van **Pro Lectori te Drachten:** J. Hillenius / Een zielszucht tot God om Zijn zegen over het werk der bediening in de nieuwe kerk van de Dragten plegtig ingewijd de 10^e november 1743, door een Leerrede

over 1 Koningen 8 vers 30 (zo getrouwd mogelijk omgezet in de nu gangbare letter). J. Hillenius / De ware Evangelieraad : Voor een verlegen zondaar, om onfeilbaar zalig te worden.

Via ds. G.J. van Aalst namens **Joh. Westerbeke van Uitgeverij 'Middelburg' te Middelburg:** Joh. Westerbeke / In Zijn Huis, wilt Hem loven! : Uit het leven van ds. P. van der Heijden, ds. P. Diermanse, ds. L.R. Shelton, ouderling R. Baars en oefenaar H. Hiensch. Van J.M. Vermeulen van **Tekstservice Vermeulen te Meteren:** J. Mastenbroek / De schipper van de Eben-Haëzer : Leven, brieven en gezelschapskring van Jan Geense. Div. / Prekenserie: Gehoord onder vele getuigen : Twaalf preken uit de Ledeboeriaanse en Oud Gereformeerde Gemeenten, deel 1, deel

2 en deel 3. Via dhr. P. Rouwendal van **De Groot Goudriaan te Kampen**: 365 woorden van wijsheid : Spreuken van Salomo. **Boekhandel van der Boom te Sommeldijk**: Ds. J. Karels / Overdenkingen voor kerkelijke vierdagen : 10 preken. Van de **Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Katwijk aan Zee**: C.W. Bos / Van het verleden naar het heden : Een wandeling door de 75-jarige geschiedenis van de Gereformeerde Gemeente te Katwijk aan Zee, Adullamkerk 1932-2007 (ook voor de docenten en studenten). Via dhr. J.A. van Beek van **Stichting Lectori Salutem**: Ds. W.J. Karels / De rode vaars : Een predikatie n.a.v. Num. 19:2. A. Augustinus / Bevrijding van ongerechtigheid : Predikatie over Ps. 119:13. Ds. C.J. Meeuse / De mens als een werk van Gods handen : Predikatie over Ps. 139:14-18. Via dhr. L. Vogelaar uit Scherpenzeel van de **Erdee Media Groep te Apeldoorn**: Ds. J. Westerink / De kleine profeten en hun boodschap voor deze tijd, deel I en II. Ds. J.

Westerink / Daniël, uitlegger, profeet en voorbidder. Div. / Thuis in de jaren '50 : dagelijks leven in een gemoedelijke tijd. Totaal ontvangen: **1532 boeken en 250 brochures** en vele foto's. Financiële bijdragen via het rekeningnummer **3373627 van de Postbank** zijn ontvangen van: J. P. te G. / E. V. te G. / M.H.W. te L. / E. d. R. te E. / M.d.M. te X. / P.W. te M. / N.N. te N. / M.K.T. te Z. / C. B. te V. / P.M.W. te S. / A. L. te M. / N.N. te N. / N.N. te O.B. Contant ontvangen van: Fam. M. te E. / v. Z. te K. / Bijbelstudiekring H.I. Ambacht n.a.v. bezoek / W.M. V. te B. Totaal een prachtig eindbedrag van **€ 787.95**. Allen die hebben bijgedragen aan het uitbreiden van de bibliotheek, de bibliotheken van de studenten en het verhogen van de financiële middelen, heel hartelijk dank. Ook namens de studenten. Met een hartelijke groet vanuit de bibliotheek.

Rotterdam,

M. Bal

Adam en Christus, zonde en genade, vloek en zegen, is maar een halve prediker. En zulke predikers hebben reeds onnoemelijk veel schade aangericht in de Kerk. Gewezen wordt nog op een aantal misvattingen, zoals misbruik van Gods lankmoedigheid, besef aan inzicht in Gods heiligheid waardoor Hij toert over de zonde, en te positieve gedachten over zichzelf. Maar bij alle nadruk op de ruimte van Gods genade in Christus ontbreekt toch ook de ernstige waarschuwing niet: er komt een eind aan het heden der genade! Derhalve een krachtige drangreden tot bekering. Het werk is goed vertaald en daardoor vlot leesbaar. Een enkele uitdrukking achten wij persoonlijk minder gelukkig. Zo lezen we op pag. 241: "Redenen om nu in actie te komen". We begrijpen wel wat er bedoeld wordt, maar toch... Is dit wel bijbels spraakgebruik? Dit leerzame boek is keurig uitgegeven en biedt veel. We kunnen deze pennenvrucht van Thomas Boston dan ook ter lezing aanbevelen.

Zwijndrecht,

F. van Holten

BOEKENNIEUWS

Thomas Boston,
Berouw, de weg terug tot God.
Uitg. De Banier - Utrecht.
ISBN 978-90-336-0725-7. 312 blz.,
€ 21,90.

Voor ons ligt een keurig ingebonden boek van een zeer bekende schrijver. Het lijkt ons een goede greep van de uitgever om dit boek over de waarachtige bekering uit te geven. Want dat is de enige weg terug naar God: bekering! De inhoudsopgave is in dit opzicht veelzeggend: ze handelt over de noodzaak, de inhoud en de roeping tot bekering, het gevaar van uitstel, maar ook over Gods vonnis over alle zonden. Voorts over Gods geduld, dat evenwel niet altijd blijft duren. Er is geput uit vele preken van Boston, waarbij o.i. niets is overgeslagen. Dat laatste komt helaas namelijk wel voor. Dan haalt men op een zeer eenzijdige manier schrijvers op een fragmentarische wijze aan, waardoor een schrijver niet eerlijk wordt weergegeven.

We willen iets uit de inhoud weergeven. De bekering wordt in de ziel bewerkt

door Woord en Geest en vindt haar oorsprong in Gods vrijmachtig welbehagen. Een levensverandering is nog geen hartsverandering. Een wettische bekering laat slechts een hard hart na. Wie bekeert zich? Alleen een overtuigde ziel. Op de vraag waarom men zich moet bekeren, antwoordt Boston: vanwege Gods gebod, de doop, Gods zegeningen en de afgelegde belijdenis. Leerzaam is ook wat we lezen over datgene wat iemand verhindert zich te bekeren. Dat zijn achteloosheid, oppervlakkigheid, traagheid, de vele zorgvuldigheden van het leven, liefde tot de wereld, vooroordelen tegen de ware vroomheid, hoogmoed en ongelof. Een heel rijtje dat tezamen aan velen de eeuwige rampzaligheid heeft berokkend... Een ieder ga in zijn of haar leven maar eens na hoe het met al die zaken gesteld is.

Als Boston dit alles zo diepgaand aangewezen en scherp veroordeeld heeft, heeft hij echter gegronde hoop voor bevende zondaren. Daarin betoont hij zich een rechte evangeliëdienaar, die immers een boet- en kruisgezant behoort te zijn. Wie dat niet preekt:

W. van der Zwaag,
Reveil en Afscheiding;
Negentiende-eeuwse kerkhistorie
met bijzondere actualiteit.
Uitg. De Groot Goudriaan - Kampen,
ISBN 9061 40 9713. 656 pag.; € 44,90

Van de hand van de Barneveldse amateur-kerkhistoricus W. van der Zwaag verscheen enige tijd geleden een forse publicatie onder de titel *Reveil en Afscheiding*. Na een overzicht van de kerkgeschiedenis van Engeland en Schotland, betreedt Van der Zwaag opnieuw het terrein van de vaderlandse kerkgeschiedenis van de negentiende eeuw. Opnieuw, want in 1984 verscheen van zijn hand reeds *Om de Schat van Christus' Bruid*, waarin nagenoeg dezelfde periode wordt beschreven. Men vraagt zich dan af: wat beweegt de auteur om na ruim 20 jaar nog eens dezelfde periode en dezelfde ontwikkelingen te beschrijven? En wat moet men de lezers van De Saambinder, die natuurlijk allemaal *Om de Schat van Christus' Bruid* in de kast hebben staan, aanbevelen? Biedt *Reveil en Afscheiding* meer? Is het wezenlijk iets nieuws?

Er vallen wel enkele verschillen te noemen tussen beide boeken. Zo begint Van der Zwaag in zijn thans gereценseerde boek aanmerkelijk eerder, bij Reformatie en Nadere Reformatie. Ook betreft hij de ontwikkelingen in Schotland in zijn historisch exposé. Volgens het inleidende hoofdstuk in *Om de Schat van Christus' Bruid* wilde de schrijver voortdurend de continuïteit aantonen tussen de bevindelijk-gereformeerde lijn in de Reformatie en de Nadere Reformatie enerzijds en het bevindelike leven in de negentiende en twintigste eeuw anderzijds. Zo schreef Van der Zwaag in 1984: "Volgens deze zienswijze (nl. die van enkele bekende kerkhistorici, JP) was de oud-gereformeerde bevindelike religie een sterk door de historici bepaald gegeven, dat door de ontwikkeling der (theologische) wetenschap haar bestaansrecht had verloren". Daartegenover wordt met instemming J. Evenhuis aangehaald, die opmerkt: "Is trouwens niet de bevinding een wezenlijke karaktertrek van het gereformeerd protestantisme?" Tegen deze achtergrond is het goed om de ontwikkelingen in de negentiende en twintigste eeuw te relateren aan de ontwikkeling van de gereformeerde en lutherse reformatie, en de ontwikkelingen in Schotland, zoals Van der Zwaag dat nu in zijn boek Reveil en Afscheiding doet. Ik beschouw dat als winst. Zelf denk ik dat dit punt nog wat meer aandacht zou mogen ontvangen. Het valt me telkens op hoe weinig kerkhistorici over Reformatie en Nadere Reformatie schrijven met innerlijke affiniteit tot het bevindelike erfgoed uit deze periode.

Ook min of meer nieuw in *Reveil en Afscheiding*, vergeleken met *Om de Schat van Christus' Bruid*, is de nadruk op het opwekkingskarakter achter de gebeurtenissen in de negentiende eeuw. De schrijver ziet in de hele kerkgeschiedenis telkens perioden van verval, afgewisseld met perioden van opwekking en geestelijke herleving. De toegenomen aandacht voor opwekkingen gedurende de laatste decennia zal ertoe hebben bijgedragen dat de auteur vanuit dit referentiekader ook de vaderlandse kerkgeschiedenis is gaan 'herlezen'.

Tenslotte is *Reveil en Afscheiding* ten opzichte van *Om de Schat van Christus' Bruid* daarin nieuw, dat de auteur niet het hele verloop van de negentiende eeuw meeneemt. Trekt hij in *Om de Schat van Christus' Bruid* de lijnen nog door naar de Doleantie van Kuyper (1886) en zelfs naar de eerste helft van de twintigste eeuw, in *Reveil en Afscheiding* blijft de aandacht van de schrijver

gericht op de eerste helft van de negentiende eeuw. Uitvoerig gaat hij in op de verhouding tussen Reveil en Afscheiding, maar een analyse van de verdere ontwikkelingen van de afgescheiden kerken, zoals in *Om de Schat van Christus' Bruid*, blijft hier achterwege. Dat biedt enerzijds de kans om uitvoeriger en met meer details in te gaan op de gebeurtenissen en ontwikkelingen, maar anderzijds plaatst het de beschreven periode ook weer minder in perspectief tot onze eigen kerkelijke situatie.

Uitgeverij De Groot Goudriaan heeft een prachtig boek op de markt gebracht waarin auteur W. van der Zwaag op zeer gedocumenteerde wijze het ontstaan van de afgescheiden kerken in kaart brengt. Voortdurend wil de schrijver ons laten zien dat niet de neogereformeerde zuil de erfenis van Calvin heeft voortgedragen, maar dat de kerken waarin de bevindelijk-gereformeerde prediking nog gebracht mag worden veel dieper en wezenlijker verbonden zijn met de Reformatie en de Nadere Reformatie dan Kuyper met zijn verbondsoptimisme. Aan het einde citeert hij Rutherford: "Als het over de staat der kerk Gods en van Sion gaat, dan kan er geen gezegender kenmerk zijn van een kind van God te zijn, dan dat de toestand van Sion u recht ter harte gaat". Die liefde voor de kerk en haar geschiedenis is de aanschaf van dit boek van Van der Zwaag waard.

Waddinxveen,

J. Pas

Adriaan van Belzen,
Tussen God en mens.
Uitg. De Groot Goudriaan, Kampen,
ISBN 13 978 90 6140 972 4, 176 blz.,
€ 18,90.

Het kennen van God, de bekering, leven als christen in deze wereld en nog een zevental onderwerpen vormen de inhoud van dit boek. De onderwerpen hebben als kern de verhouding tussen God en mens. Door middel van vraaggesprekken met een tiental predikanten wordt er over deze min of meer dogmatische onderwerpen gesproken. Een drietal predikanten dient de Gereformeerde Gemeenten. De anderen dienen de Chr. Geref. Kerken, de Hersteld Hervormde Gemeenten of de Protestantse Kerken

in Nederland. Ze hebben alle tien gemeen dat ze de bevindelijk gereformeerde waarheid voorstaan. Bij de behandeling van de onderwerpen treft men dan ook steeds weer een toespitsing aan op het bevindelijk doorleven van geloofswaarheden.

De gesprekken zijn soms zeer persoonlijk ingekleurd, andere gesprekken verwijzen meer dan eens naar bronnen waarin meer over het onderwerp kan worden gelezen. Door middel van een vraaggesprek nemen we over het algemeen op eenvoudige wijze kennis van zaken. Bij lezing van de vraaggesprekken merk je echter dat per onderwerp wisselend zaken blijven liggen en dat de onderlinge samenhang ook niet altijd even helder is. Voor een goede en brede bespreking van het onderwerp kan men beter een dogmatiek als bijvoorbeeld die van ds. G.H. Kersten raadplegen. Opmerkelijk is dat de vraag of je een levensgezel via een advertentie in de krant mag leren kennen, die niet zo zeer met de besproken onderwerpen te maken heeft, tot drie keer toe terug komt.

Barendrecht,

ds. L. Terlouw

Dr. H.G.L. Peels,
God en geweld in het Oude Testament, Uitg. Theologische Universiteit Apeldoorn, ISBN 90-75847-19-2, 115 blz., € 7,95

Geweld is een thema dat we meer dan eens tegen komen in het Oude Testament. 'Zet het Oude Testament aan tot geweld?' zo luidt een vraag die meer dan eens gehoord wordt. 'Het geweld van het Oude Testament is afgedaan, wordt bekritiseerd in het Nieuwe Testament' is een andere stelling die wel gevolgd wordt. Prof. Peels zoekt in deze publicatie een bijbels verantwoorde weg te gaan die het geweld van God niet terzijde stelt, maar als blijvende realiteit tekent tot op de laatste bladzijde van de Bijbel. God straft het kwaad. Voor de exegese van geweldteksten biedt dit boekje goede handreikingen. Teksten moeten verklaard worden in de context waar ze staan, rekening houdend met het totaal van de Schrift.

De oudtestamenticus van de Theologische Universiteit van de Chr. Geref. Kerken gaat in deze publicatie in discussie met dr. S. Janse, predikant van de PKN-gemeente in Driebergen over het thema. Dr. S. Janse ziet teksten over geweld van God in het Oude Testament

niet als openbaring van God in zijn Woord. Voor hem is het projectie van mensen die geweld aan God toeschrijven om het zelf te kunnen bedrijven. Hier wordt een aanval gedaan op de belijdenis en het schriftgetuigenis, dat "al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing..." (2 Tim. 3:16). Prof. Peels verdedigt in deze hel-

der het belijden van de kerk. Het boekje sluit af met een voorbeeld van de door de oudtestamenticus voorgestane exe-gese. Het betreft Genesis 4:1-16, de moord van Kaïn op Abel. De schrijver geeft een exe-gese die lijnen trekt die bruikbaar zijn in de prediking over deze stof.

Barendrecht,

ds. L. Terlouw

den in de Moriakerk van de Geref. Gemeente te Emmeloord, Meldestraat 2 (hoek Espelerlaan). In deze dienst ds. A. Schreuder, voor te gaan. Aanvang: 19.30 uur.

■ AFSCHIED DS. M. GOLVERDINGEN VAN BOSKOOP

De kerkenraad van de Geref. Gemeente te Boskoop deelt hierbij mee, dat ds. M. Golverdingen in de middagdienst op **zondag 13 april**, die om 15.00 uur begint, afscheid van de gemeente zal nemen, dit i.v.m. het aannemen van het beroep van Waarde.

Omdat dit afscheid op zondag plaatsvindt, zullen er geen uitnodigingen voor deze dienst verzonden worden.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIJSSSEN 22 FEBR. 2008 NOORDERKERK RIJSSSEN

Namens de roepende kerk van Rijssen Zuid opent ds. D. de Wit de vergadering. Hij laat zingen Psalm 27:3, leest 2 Kor. 4:7-15 en gaat voor in gebed. Hij heet alle aanwezigen hartelijk welkom en spreekt een kort openingswoord.

Er worden enkele gebeurtenissen gememoreerd. Terwolde-De Vecht nam afscheid van oud. Baaijens die als student tot de Theologische School werd toegelaten, en diaken A. Groothedde die wegens leeftijd aftrad. Op 19 februari overleed E.J. Keurhorst, die de gemeente 33 jaar als diaken diende. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. D. de Wit, assessoren: ds. A. Schreuder en ds. C.A. van Dieren, eerste scriba: oud. K.H. de Heer, tweede scriba: oud. F. van Toor, quaestor: oud. D. Ebbers.

Er is een schrijven ingekomen van de Stichting tot Financiële Hulpverlening aan Instellingen in de P.S. Oost met de mededeling dat bestuurslid A. Groothedde in 2008 aftredend is. De vergadering besluit hem aan de P.S. Oost voor te dragen voor herbenoeming. Er zijn vanuit de classis Rijssen geen punten voor de komende Particuliere Synode.

Er is een uitgebreid schriftelijk rapport vanuit de Raad van Advies van SVRO. Er wordt waardering uitgesproken voor de betoonde openheid, waarmee meer inzicht wordt gegeven dan in het verleden. Er wordt gepleit om binnen de Raad van Advies nadrukkelijk aandacht te vragen voor de Rijssense zorgen. De classis is gaarne bereid hierin mee te denken. Omdat verschillende advertenties niets opleverden is een interim-bestuurder benoemd. Deze komt helaas niet vanuit onze kerkelijke achterban. Dit blijft voor een definitieve vervulling wel eis. Gevraagd wordt om ook op de volgende classis schriftelijk te rapporteren. De

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Boskoop:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Te Leerdam en te Sint Annaland:

ds. C. van Krimpen te Oud Beijerland;

Te Oosterend: ds. G. Mouw te Uddel;

Te Ridderkerk-Slikkerveer:

ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Can.);

Te Rotterdam-IJsselmonde:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Tricht-Geldermalsen: ds. W. Silfhout te Capelle aan den IJssel-Middelwatering.

Bedankt

Voor Groningen:

ds. A.B. van der Heiden te Benthuizen;

Voor Hoofddorp: ds. J.J. Tanis te Kampen;

Voor Krabbendijke:

ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor Nijkerk:

ds. C. van Krimpen te Oud Beijerland;

Voor Poederloijen: ds. W. Silfhout te

Capelle aan den IJssel-Middelwatering.

Aangenomen

Naar Sioux Center (USA):

ds. H. Hofman te Kalamazoo (USA), die bedankte voor Arnhem, Bodegraven, Moerkapelle, Scheveningen en Utrecht.

■ VERGADERING PS ZUID

De roepende kerk van Nieuwerkerk deelt hierbij mee, dat de particuliere synode Zuid in vergadering bijeen hoopt te komen op **donderdag 3 april** in de Sionkerk van de Geref. Gemeente te Goes (ingang Graaf Adolfstraat). Aanvang: 9.30 uur.

Op de hieraan voorafgaande **woensdag**

2 april hoopt ds. G.J.N. Moens voor te gaan in een bidstond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Nieuwerkerk, Molenstraat 16. Aanvang: 19.30 uur.

■ VERGADERING PS ZUID-WEST

De roepende kerk van Dordrecht deelt hierbij mee dat op **donderdag 10 april** een vergadering van de particuliere synode Zuid-West zal worden gehouden in de Julianakerk van de Geref. Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. Aanvang: 10.00 uur.

Op **woensdag 9 april**, 's avonds om half acht, hoopt ds. G.J. van Aalst voor te gaan in een bidstond in hetzelfde kerkgebouw. Aanvang: 19.30 uur.

■ VERGADERING PS NOORD-WEST

De roepende kerk van Zeist voor de aanstaande vergadering van de particuliere synode Noord-West deelt hierbij mee, dat deze vergadering zal worden gehouden op **donderdag 17 april** in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Zeist, Joubertlaan 5. Aanvang: 10.00 uur.

De op woensdag 16 april in hetzelfde kerkgebouw te houden bidstond zal geleid worden door ds. J.J. van Ekeveld. Aanvang: 19.30 uur.

■ VERGADERING PS OOST

De roepende kerk van Emmeloord deelt hierbij mee dat de particuliere synode Oost op **donderdag 24 april** hoopt te vergaderen in het verenigingsgebouw de Beukelaar, 2e Ebbingestraat 3, Kampen (naast het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, aldaar). Aanvang: 10.00 uur.

Daaraan voorafgaand, op **woensdag 23 april**, zal er een bidstond worden gehou-

gemeente Rijssen-West zal zich op verzoek van de classis buigen over een mogelijke bezinningsavond met (mogelijke) medewerkers van Maranatha. Het rapport van de evangelisatiepost te Emmen levert geen vragen op. Opgemerkt wordt dat er in Emmen dit voorjaar (onder verantwoording van Rijssen-Zuid) een dienst belegd wordt waarin iemand belijdenis des geloofs hoopt af te leggen. Evangelist C. van Drunen wordt Gods zegen toegewenst voor zijn werk. In verband met de komende vergadering van de Particuliere Synode Oost op 24 april 2008 te Kampen worden de volgende afgevaardigden gekozen: als primi de predikanten C.A. van Dieren, A. Schreuder en D. de Wit en de ouderlingen D. Ebbers, K.H. de Heer, Z. Klaasse, F. van Toor en E.J. Voortman. Als secundi worden gekozen J. Harbers, J.W. Rietman, T.L. Bulten, J. van Garderen, en W. Slingerland en M. den

Olde. De kerkvisitaties zijn zoals eerder afgesproken verdeeld over twee perioden. Omdat er slechts drie predikanten in de classis zijn, worden de andere leden van het moderamen mede ingeschakeld. Namens de Theologische School is gevraagd of enkele studenten uit onze classis de kerkvisitaties een keer mogen bijwonen. Hiertegen is geen bezwaar. De vergadering wijst de gemeente van Terwolde-de Vecht aan om de classis bijeen te roepen op 19 september 2008 om 19.00 uur in de Noorderkerk te Rijssen. De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng. Hij vraagt ouderling J.W. Rietman van de roepende kerk Rijssen-Zuid te eindigen. Deze laat zingen Ps. 86:6 en gaat voor in dankgebed. Daarna sluit de preses de vergadering.

F. van Toor, tweede scriba

BERICHTEN

■ PAASAPPEL TE KAPELLE-BIEZELINGE

Op **maandag 24 maart (tweede paasdag)** wordt er een jongerenbijeenkomst gehouden in de Petrakerk van de Geref. Gemeente te Kapelle-Biezeling. Het thema van deze bijeenkomst is "Leven of dood?" Dit thema wordt uitgewerkt in twee toespraken: "De Waarheid van het leven" door ds. G.J. Baan en "De leugen van de dood" door ds. C.J. Meeuse. Muzikale bijdrage door het Groot Zeeuws Jongerenkoor. Aanvang: 19.30 uur.

■ ZANGAVONDEN

Nunspeet

Op **zaterdag 22 maart** zal er in de Dorpskerk in Nunspeet een zangavond worden gehouden. Hieraan werken mee: het gemengd koor "Jubilate Deo" uit Nunspeet, het mannenkoor "Jubilate Deo" uit Apeldoorn en enkele instrumentalisten. Ds. A. Schot hoopt een meditatie te verzorgen. Collecte t.b.v. evangelisatie Geref. Gemeenten. Aanvang: 19.30 uur.

Tilburg

In "Het Kruispunt" (evangelisatiepost Tilburg) zal op **zaterdag 15 maart** een koor- en samenzangavond worden gehouden. Medewerkenden hieraan zijn: het jongerenkoor "Cantilena" uit Werken-

dam" met als dirigent Peter Wildeman. Meditatie door evangelist H.J. van den Boogaart over: "Het waarom van Jezus' lijden". Collecte t.b.v. het maaltijdproject van inloopcentrum "Het Kruispunt". Aanvang: 19.30 uur.

■ CONTACTMIDDAG 'HELPEDE HANDEN'

Op **zaterdag 29 maart** zal er een contactmiddag voor mensen met een lichamelijke handicap worden gehouden, in een zaal van de kerk van de Geref. Gemeente te Middelburg-Zuid, Schoutstraat 1. Aanvang: 14.45 uur. Ds. G. van Manen hoopt dan te spreken over "Het feest van de ongezuurde broden". Belangstellenden zijn ook welkom.

■ MANNEN GEVRAAGD! EEN DRINGENDE OPROEP

In twee van onze vakantieweken voor speciaal onderwijs hebben wij nog vacatures. **Misschien wilt u helpen?** Wij zoeken mannen (leeftijd ca. 20-60 jaar), die ervaring hebben in het onderwijs en/of met jongeren met gedragsproblemen of psychische problemen.

Het betreft de volgende weken:

1. Van 8 t/m 15 augustus in Hoogeloon. Met deze week gaan ca. 20 jongeren vanaf 19 jaar mee, die het speciaal onder-

wijs (Praktijkonderwijs) bezocht hebben. Er is hier plaats voor **één man**.

2. Van 15 t/m 22 augustus in Zuidwolde. Met deze week gaan jongeren van 12 t/m 16 jaar mee. Deze jongeren bezoeken niet het speciaal onderwijs, maar hebben extra begeleiding nodig. Meestal bezoeken ze het gewone voortgezet onderwijs binnen LWO of VMBO. Het is daarom een kleine groep. Hier is plaats voor **twee mannen**.

Voor informatie en aanmelding: mw. A. Teerds-Gertenbach, tel. 078-6122749 of a.teerds@klikSAFE.nl

Commissie Vakantieweken
Gehandicapten

■ BIJENKOMST REVOKE TE VEENENDAAL

Het bestuur van de Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen (ReVOKE) belegt op **zaterdag 12 april** een bijeenkomst in de Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal, Vijftien Morgen 51. Ds. A. Schreuder zal dan een inleiding houden over "Kinderloosheid en levensleiding". Aanvang: 15.15 uur, ontvangst met koffie: 15.00 uur. Vooraf zal er een ledenvergadering worden gehouden. De leden zal hiervoor een agenda worden toegestuurd.

Voor meer informatie: tel. 0184-64 22 53 of e-mail: info@revoke.nl

■ PUZZELTOCHT GOEREE EN FLAKKEE

De activiteitencommissie van de Gereformeerde Gemeente te Middelharnis organiseert een fiets- en autopuzzeltocht op **24 maart (tweede paasdag)**.

De tocht brengt u met de fiets op de mooiste plekjes van Flakkee en met de auto op die van Goeree en Flakkee.

De routes zijn ca. 30 km voor de fiets en 60 km voor de auto met voor beide routes een tussenstop in Melissant. Inschrijfkosten: voor de fiets € 5,- p.p., met een maximum van € 15,- per gezin en voor de auto € 12,50. Start tussen 13.00 en 14.00 uur bij de kerk aan de Chr. de Vrieslaan te Middelharnis. Voor aanvullende informatie kunt u bellen naar 0187-489338 of 484813.

De opbrengst is bestemd voor de financiering van de te bouwen nieuwe kerk.

■ RONDLEIDING DOOR LEIDEN

De evangelisatiecommissie van Leiderdorp wil een bijdrage leveren aan de bekostiging van de evangelisatiepost Alkmaar door een rondleiding te organiseren door de binnenstad van Leiden. Leiden heeft vele hofjes, diverse oude kerken en vele andere gebouwen, waaronder de universiteit.

Voor deze rondleiding, die op **zaterdag**

26 april zal worden gehouden, is plaats voor ca. 20 personen, waarbij de inschrijving zal plaatsvinden op basis van binnenkomen van aanmelding. Bij meer inschrijvingen zullen er een of meer extra dagen worden gepland.

De deelnemers worden om 13.00 uur verwacht in gebouw Irene, Hoofdstraat 82, tegenover de kerk van de Gereformeerde Gemeente Leiderdorp, Hoofdstraat 73. Na de koffie vertrekken we naar Leiden voor een rondleiding van ca. anderhalf uur. Na afloop zorgt de evangelisatiecommissie voor soep, broodjes en koffie.

De kosten bedragen € 15,- p.p. De nettoprij is bestemd voor de evangelisatiepost Alkmaar. Voor inschrijving kunt u contact opnemen met J. Bosch, Zuster Meijboomstraat 277, 2331 PH Leiden; tel. 071-5414856.

De evangelisatiecommissie van Leiderdorp.

■ PROMOTIE J.M. EVERS, NIEUW-ZEELAND

Op 28 februari heeft dhr. J.M. Evers, lid van onze gemeente, met succes zijn disserta-

tie "Novel analytical techniques for studying the milk fat globule membrane" verdedigd en de graad "Doctor in voedseltechnologie" verkregen. In zijn studie ontwikkelde dhr. Evers onder andere nieuwe microscopische methoden om het membraan van melkvetbolletjes te onderzoeken. Voorin zijn dissertatie schreef hij: "Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid (Rom 1:20). Wonderlijk zijn Uw werken! Ook weet het mijn ziel zeer wel (Ps 139:14b)".

Wij feliciteren dhr. Evers van harte met dit resultaat.

Kerkenraad en gemeente van Carterton (Nieuw-Zeeland)

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 16 MAART 2008

Aagtekerke 8.45 (H.A.) en 14.30 uur ds. Tuinier; Aalburg 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Almelo 10.00 en 18.30 uur stud. Boeder; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur stud. Bredeweg; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Tanis; Arnhem 10.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 19.15 uur ds. Van Belzen; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen; Bodegraven 10.00 en 17.30 uur ds. Mijnders; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Breda 14.30 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 19.00 uur ds. Veenendaal; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 16.30 uur ds. Paul; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.15 uur ds. F. Mulder; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur

ds. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.30 uur stud. Van Rijswijk; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 18.30 uur ds. Kattenberg; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse; Gorinchem 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. Van Aalst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Haamstede 10.00 en 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur ds. B. van der Heiden; Hellevoetsluis 18.30 uur ds. De Leeuw; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Jooze; Hilversum 19.00 uur ds. Schot; Hoofddorp 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Bakker; Hoogvliet 9.30 uur ds. W.J. Karels; Houten 10.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Kapelle-Biezelinge 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. Bredeweg; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur

ds. Schipper; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 15.30 uur ds. Pater; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Clements; Lelystad 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Bakker; Meliskerke (in Ger. Gem. Aagtekerke) 11.30 en 19.00 uur leesdienst; Melissant 18.00 uur ds. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 19.15 uur ds. Baan; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur ds. C. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. Van Aalst; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Meeuse; Nieuwer ter Aa 15.00 uur ds. Baan; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nisse 14.00 uur ds. Hakvoort; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterland 10.00 uur ds. Gunst; Oostkapelle 15.00 uur ds. De Heer; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur ds. De Leeuw; Poortvliet 14.30 uur ds. De Jongste; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur ds. Vermeij; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Hogchem; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. P. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur ds. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Terlouw; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Van Belzen; Soest 19.15 uur ds. Van der Net; Spijkenisse 14.30 uur ds. Van Krimpen; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 17.00 uur stud. Labee; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. De Wit; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Baan; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Verschuure; Vlaardingen 19.00 uur ds. Driessen; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens;

Westkapelle 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Moens; Wierden 15.00 uur stud. Boeder; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Yerseke 14.00 uur stud. Labee en 18.00 uur ds. Tuinier; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. Golverdingen; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ WOENSDAG 19 MAART 2008

Hardinxveld-Giessendam 13.45 uur (huw. bev.) ds. W.J. Karels.

■ WOENSDAG 19 MAART 2008 (BIDDAG)

Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.00 en 19.45 uur ds. Verweij; Soest 15.00 en 19.30 uur ds. Visscher; Utrecht 14.30 en 20.00 uur ds. Van der Net.

■ DONDERDAG 20 MAART 2008

Almelo 19.30 uur ds. Bakker; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Breda 19.30 uur ds. Mondria; Eindhoven 19.30 uur ds. Silfhout; Ermelo 19.30 uur ds. Baan; 's-Gravenzande 19.30 uur stud. Van Rijswijk; Haarlem 19.30 uur ds. Schot; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Terlouw; Hilversum 19.45 uur stud. Labee; Kortgene 19.30 uur ds. Hakvoort; Krabbendijke 14.30 uur (huw.bev.) ds. Hoogerland; Mijndrecht 19.30 uur ds. Van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. De Waard; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Pater; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Van Manen; Nijkerk 19.30 uur ds. Van Boven; Nisse 19.30 uur ds. Hoogerland; Poortugaal 19.30 uur ds. Schipper; Puttershoek 19.30 uur ds. W. Harinck; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Meeuse; Scheveningen 19.30 uur ds. Joosse; Spijkenisse 19.45 uur ds. P. Mulder; Zoetermeer 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.B. van der Heiden.

■ VRIJDAG 21 MAART 2008 (GOEDE VRIJDAG)

Aagtekerke 19.30 uur ds. Tuinier; Aalst 16.30 uur ds. F. Mulder; Alblasserdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. Kleppe; Barendrecht 19.30 uur ds. Terlouw; Benthuizen 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Borssele 14.00 uur ds. Meeuse; Boskoop 19.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 19.30 uur stud. Van Rijswijk; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. Schreuder; Dordrecht 19.45 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 16.00 uur ds. Pater; Elspeet 19.30 uur stud. Bredeweg; Enk-

huizen 19.30 uur ds. Heijkamp; Enter 19.00 uur ds. J. Karels; Genemuiden 15.30 uur ds. Beens; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 19.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 19.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Hakvoort; Groningen 15.00 uur ds. Kattenberg; Haamstede 19.00 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. Joosse; Hoofddorp 16.00 uur ds. Clements; Hoogvliet 17.00 uur ds. Silfhout; Houten 19.30 uur ds. Van der Net; Kampen 19.30 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezelinge 19.30 uur ds. Baan; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Klaaswaal 19.30 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 19.00 uur ds. Beens; Leerdam 17.00 uur ds. Mondria; Lelystad 19.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 19.45 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. Schot; Meliskerke (in Ger. Gem. Aagtekerke) 16.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 19.00 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. Van Gelder; Middelharnis 19.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 19.00 uur (doventolk) ds. Paul; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 16.30 uur ds. Van Gelder; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Oostburg 15.30 uur ds. Hakvoort; Oostkapelle 17.00 uur ds. Tuinier; Opheusden 19.30 uur ds. Pater; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen; Oud-dorp 19.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.30 uur ds. Kleppe; Poederoyen 17.00 uur ds. Brugge; Rhenen 19.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 19.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Centrum 17.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 17.00 uur ds. Van Krimpen; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur

ds. W. Harinck; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Soest 16.00 uur ds. Visscher; Sprang-Capelle 16.00 uur ds. Melis; Stolwijk 19.30 uur ds. De Waard; Terneuzen 16.00 uur ds. De Heer; Tholen 19.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur stud. Labee; Uddel 19.30 uur ds. Mouw; Urk 20.00 uur ds. Bakker; Veen 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 19.30 uur ds. Van Belzen; Vlissingen 19.30 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 17.00 uur ds. Baan; Waardenburg 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Wierden 19.30 uur ds. M. Karens; Woerden 19.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Moens; Zeist 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 19.30 uur ds. Vogelaar.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

■ ZONDAG 16 MAART 2008

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ VRIJDAG 21 MAART 2008 (GOEDE VRIJDAG)

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 19.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur ev. J. Krijgsman; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

HARKES
Persoonlijke zorg voor uw begrafenis
Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begrafenis - Dag en nacht bereikbaar

Oosterland (Zld): v.a. mei, mooi/gezellig vak. huis te huur, 2/4 pers op boerenerf, vrij uitzicht, CV, tel. 0111-644950

Tsjechië: Gezinsvakantie?
Inlichtingen/folder over ons huis?
Bel mevr C.H. van der Ham op
Tel. 06-28870298.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horsssen.com
www.van-horsssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Nieuw Nieuw Nieuw Nieuw Nieuw

presenteert nieuwe CD ten bate van Helpende Handen.
 Titel: Looft den HEER' gestadig
 Prijs tot 29-03-2008 € 15,-, na deze datum € 17,-.
 Kijk op www.dirkslandsmannenkoor.nl/actie.html
 of bel naar 0611-468774 of 0187-750822

NatuursteenHuis
 vakmensen vertalen uw wensen

- Marmer, graniet en hardsteen (voor binnen & buiten)
- Grafmonumenten
- Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
 Middelburg tel (0118) 612579
 v.h. Zandee & De Kuiper voor leveringen buiten Zeeland

RST
 Zorgverleners

KRAAMZORG
THUISZORG

RST Zorgverleners.
 800 zorgverleners staan voor u klaar!
 Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
 wijkzorg, gespecialiseerde
 verzorging, verpleging,
 (huishoudelijke) verzorging:
 0342 - 42 23 24.
 Of wordt zelf RST Zorgverlener!
 Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
 info@rstzorg.nl

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24
 Burg. Kurtzelaan 27-a • Postbus 154
 3770 AD Bunnik • Fax (0342) 42 23 50
 www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur in **Gouda** voor **studentes**
PABO of **werkende meisjes** een
 mooie **kamer**.
 Telefoon 0182-512188.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
 Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
 Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL is an elementary and secondary school with an enrolment of just under 700 students, situated next to the Netherlands reformed Congregation (GG), in the small village of Norwich, Ontario, Canada.

Although all certified teachers with expertise are kindly invited to apply, we are especially seeking intermediate and senior teachers with expertise in the areas of Mathematics, IT, French or English literature.

For more information please contact the principal, Mr. John Heikooop, 001 519-863-2403, or john@rcsnorwich.com.

Applications and resumes may be sent to the secretary of the school board: Mr. Corney Van Wyk, 384483 Salford Road, R.R. 1, Salford, Ontario, NOJ 1 WO, or by fax: 001 519-485-1258.

Te huur een **ruime chalet** tot 10 p.
 (incl. wasm.+dr.) op vakantiep. in
Woudenberg, naast Henschoter-
 meer. Tel. 0252-411198.

ELSPEET: Vrijstaande luxe stenen
 bungalows op ruime kavels voor
 6-8 personen. Indeling: hal,
 3 slaapkamers, badkamer, grote
 woonkamer met open keuken,
 terras en berging.
 Weken 18, 31-33 niet bb.
Info: www.lochtenveld.nl
 of 0577-461043/06-53651000.
 Er zijn ook nog enkele nieuw te
 bouwen bungalows te koop.

De handen van de kerk wereldwijd

Dominicaanse Republiek
 Gezondheidszorg

Darfur
 Noodhulp

Papoea
 Alfabetiseringswerk

Peru
 Aandacht en liefde voor straatkinderen

Zuid-Afrika
 Hulp aan aidswezen

Help mee!
 - Steun ons werk met een gift! Giro 307447
 - Nodig ons uit voor een gemeentevond of vereniging!
 Tel. 0348-489910

Deputaatschap tot Hulpverlening
 in Bijzondere Noden van de
 Gereformeerde Gemeenten

DOE
WEL

Postbus 615 • 3440 AP Woerden • Giro 307447
 Tel: 0348-489910 • Fax: 0348-483721 • E-mail: bijzonderenoden@cbgg.nl

Zorg nodig
of werken
in de zorg?

OPEN DAG AGATHOS: DV ZATERDAG 15 MAART

Meer weten over zorgverlening? Of wilt u parttime of fulltime werken in de zorg? Agathos heeft diverse mogelijkheden.

Welke dat precies zijn? Dat vertellen we u

op DV 15 maart tijdens de Open Dag in:

■ Rayon Zeeland

Vlindertuin De Berkenhof Kwadendamme

■ Rayon Rotterdam

Arboretum Trompenburg Rotterdam-Kralingen

■ Rayon Midden-Nederland

Agathos, Landjuweel 15 Veenendaal

Bezoek onze Open Dag!

Natuurlijk krijgt u in de Vlindertuin en het Arboretum gratis entree!

Zie ook www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos
THUISZORG

Van 10.00
tot 15.00 u

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
orgels

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Te huur in **Garderen** voor gezin-
(nen) uit de gereformeerde gezind-
te **grote vakantiebungalow**.
Nog diverse weken vrij t/m week
28 en vanaf week 36.
Telefoon 010-4424848.

Te Huur: in **Nieuwdorp (Zld)** naast
de kerk van de Ger. Gem. volledig
ingerichte **woning** voor 6 personen.
Geschikt voor vakantie of
tijdelijke huisvesting.
Inl.: Scriba Tel: 0113-613580.

Wij verzorgen begrafenissen
(geen crematies) op de gehele Veluwe,
in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorgers:

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T 0341-253813
Kampen e.o. T 06-53363828
Rijssen e.o. T 0548-540053
overige plaatsen en b.g.g. T 0577-401689

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. 0577-401689

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERLEGD VERZORGD

Begrafenisverzorging Kamsteeg
0183-449494 06-22140547
dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden.
P.F. Kamsteeg - Andel

Te huur **ruime vakantiewoning**
in **Zuid-Alberta**, Canada,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Bruinisse/O'land: minicamping de
Welblok. Gezellige camping voor
jong en oud. 10 min. van Grevelin-
genmeer. www.dewelblok.nl
tel. 0111-482523.
Verhuur van stacaravans € 325,- p/w

BOEDER SCHERPENZEEL
COMFORT
KLEDING

B&S

SERVICE AAN
HUIS MOGELIJK

AMBTSKLEDING | ROUWKLEDING
KOORKLEDING | ZAKELIJKE KLEDING

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL

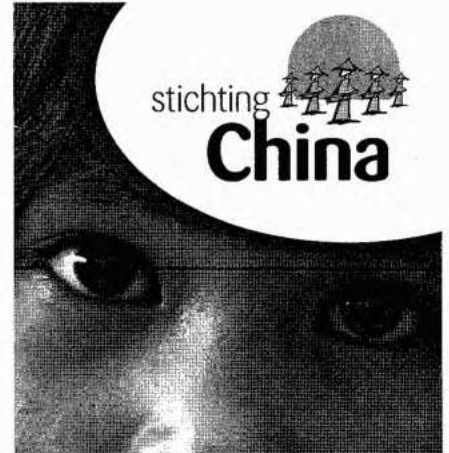
GLASHORST 123A | 3925 BR SCHERPENZEEL | T (033) 258 98 30 | M (06) 53 21 53 34

Ontkerkelijking en islamisering

Telkens als we geconfronteerd worden met de leegloop van kerken en de sloop van soms karakteristieke kerkgebouwen, dan komt de werkelijkheid van kerkverlating en -leegloop hard op ons af. Daarbij genomen de islamisering van Europa en ook Nederland en we zitten midden in de noodzaak van het evangelisatiewerk. Het zijn maar enkele onderwerpen die de revue passeren in onze presentatie. Wat zegt u dit nog?

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften voor een presentatie (overdag of 's avonds) over het evangelisatiewerk. Tel. 0341-253588.

stichting
China

**Wij hebben geen huis...
Ik leef op een vuilnisbelt!**

Geef hen eten en een kinderbijbel

POSTBUS 1150 • 3900 BD VEENENDAAL
INFO@STICHTINGCHINA.NL • WWW.STICHTINGCHINA.NL
TELEFOON SECRETARIAAT/INFO: 0318 510 320

GIRO 320666 T.N.V. STICHTING CHINA

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Te huur op kl. chr. camping in Drenthe: **stacar. 4-6 p.** Vrij in wk. 27, 28, 29 en 33. **Chalet 7 p.** vrij wk. 27, 28, 29, 34 en 35. **Vak.won. 10 p.** vrij wk. 27, 28, 29, 34 en 35.
Info: www.campingdebeukenhof.com of bel 0528-331246.

BEGRAFENISVERZORGING KINA 010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtsreek, Krimpenerwaard, Gouda
D. W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Jan Geense

Auteur: J. Mastenbroek
Ten geleide: oud. J.B. Philibert

**Nu reeds
3e druk**

€17.90

Vandaag besteld, morgen in huis

Jan Geense (1848-1933) was een begenadigd man met een teer geestelijk leven. Hij voer zo'n dertig jaren in gebrekkige omstandigheden op o.a. zijn sloop de Eben-Haëzer. In 1904 was hij arbeidsongeschikt en vestigde hij zich als kruidenier in Nieuw-Lekkerland. Hij las daar preken in een gezelschapskring.

De auteur J. Mastenbroek heeft veel nieuw feitenmateriaal ontdekt, o.a. door interviews met ouderen die Geense nog gekend hebben. Ook publiceert hij vele brieven van Geense aan zijn vriend Cornelis Stam. Hierdoor ontstond een uitvoerig en vlot geschreven levensverhaal, geschikt voor jong en oud.

Het boek bevat ong. 60 meest onbekende illustraties: van ds. G.H. Kersten, uit het schippersleven, de familie en de gezelschapskring. Ouderling J.B. Philibert te Geldermalsen voorzag het boek van een uitvoerig Ten Geleide, waarin hij onbekende gebeurtenissen verhaalt.

Bestel telefonisch 0345- 581635 of via www.tekstsservicevermeulen.nl

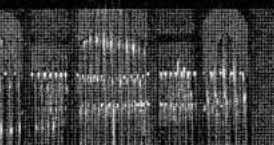
Raadpleeg ons bureau ook voor uw artikelen, bedrijfsbladen, bedrijfstraining en website.

 tekstservice
VERMEULEN

Verlengde Bredestraat 47
4194 RV Meteren

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen. Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.